

**Інформаційна довідка до проєкту Регіональної цільової програми
боротьби з карантинним бур'яном – амброзією полинолистою в
Чернігівській області на 2022-2026 роки**

Регіональна цільова програма боротьби з карантинним бур'яном – амброзією полинолистою в Чернігівській області на 2022-2026 роки (Програма – далі) створена на виконання доручення голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 09.07.2020 року № 01-01-05/4328.

Мета Програми:

Метою Програми є забезпечення захисту населення від виникнення алергічних захворювань, зниження негативного впливу на здоров'я людей та тварин, покращення екологічного стану навколишнього природного середовища, збереження природної родючості земель, забезпечення раціонального використання земель, підвищення урожайності сільськогосподарських культур та продуктивності сіножатей і пасовищ, збереження складу та структури місцевих фітоценозів, нарощування суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності експортного потенціалу та збереження економічних інтересів держави.

Ціль Програми:

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів, спрямованих на локалізацію та ліквідацію вогнищ амброзії полинолової.

Обґрунтування необхідності прийняття Програми:

Амброзія один із найнебезпечніших в Україні бур'янів-алергенів. У період цвітіння амброзії (серпень - жовтень) її пилок здатен спричинити тяжке захворювання - амброзійний поліноз, який призводить до фізіологічних розладів у людини, нападів бронхіальної астми, а іноді і до летальних наслідків.

Надзвичайно велика шкодочинність амброзії в агропромисловому комплексі. Розвиваючи масивну надземну (до 2-2,5 м у висоту) та кореневу масу (стрижневий корінь проникає у глибину землі на 4 м), ця рослина використовує дуже багато води та мінеральних речовин, що призводить до висушування ґрунту та зниження його родючості, значно пригнічується ріст культурних рослин, суттєво зменшується їх урожайність на 20-40% та якість вирощеного врожаю (ячміню-28%, картоплі- 21%, буряків- 18%), а іноді спостерігається їх повна загибель. Бур'ян суттєво погіршує кормові якості випасів та сіна. Амброзія містить гіркі ефірні сполуки, які роблять її токсичною, через що скот її не поїдає, а якщо і поїдає, то це приводить до харчових отруєнь, та зниження якості молока. Вона синтезує хлорогенову, ізохлорогенову та кавову кислоти, а також ефір глюкози, які пригнічують проростання і розвиток багатьох інших рослин. Амброзія здатна заглушити та витіснити не тільки культурні, а й дикорослі рослини, захоплюючи таким чином нові земельні ділянки, змінюючи склад та структуру місцевих фітоценозів.

Амброзія полинолиста є карантинним організмом не тільки для України, але і для інших країн, зокрема Китаю, країн Євразійського економічного союзу та інших. Засміченість насінням амброзії полинолової партій зерна кукурудзи та соняшнику, насіннєвого матеріалу, унеможливорює їх експорт та, як наслідок, призводить до втрати позитивних зовнішньоекономічних позицій держави.

Враховуючи вищезазначене, боротьба з цим небезпечним бур'яном потребує особливої уваги та системи спеціальних заходів, які передбачені Програмою.